Реалізація концепції НУШ та впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти

Світлана МАЗІЙ, консультант
КУ “ЦПРПП”

Державний стандарт базової середньої освіти продовжує реформу “Нова українська школа”

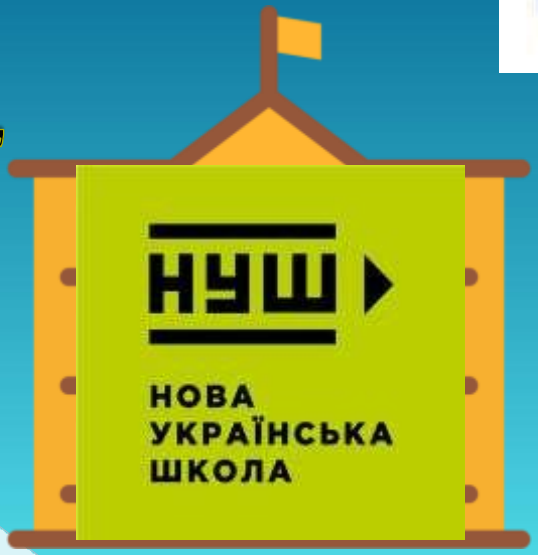

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Потужну державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних, активних і підприємливих громадян.

Саме таких повинна готувати середня школа України

Цілі базової середньої освіти

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Цілі базової середньої освіти

розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів

продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії

Формування компетентностей, необхідних для соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації

виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, довкілля, національних та культурних цінностей українського народу

Ціннісні орієнтири базової середньої освіти

- повага до особистості кожної дитини, її інтересів та досвіду
- рівний доступ до освіти
- академічна доброчесність
- становлення вільної особистості та самостійність
- здоров'я та добробут
- довіра та безпека
- утвердження людської гідності, повага до прав людини
- активна громадянська позиція та патріотизм
- любов до рідного краю та відповідальність до довкілля

Державний стандарт містить

- Ключові компетентності особистості
- Наскрізні вміння
- Обов’язкові результати навчання (загальні і конкретні)
- Орієнтири для їхнього оцінювання
- Базові навчальні плани (7 варіантів)
- Рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за кожною з галузей та загалом, визначені в базових навчальних планах

Саме таких випускників повинна готувати середня школа України

Основні компетентності, які формує базова середня освіта

1. Вільне володіння державною мовою
2. Здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами
3. Математична компетентність
4. Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій
5. Інноваційність
6. Екологічна компетентність
7. Інформаційно-комунікаційна компетентність
8. Навчання впродовж життя
9. Громадянські та соціальні компетентності
10. Культурна компетентність
11. Підприємливість і фінансова грамотність

Спільні для всіх компетентностей наскрізні вміння

- читати з розумінням
- висловлювати власну думку усно і письмово
- здатність логічно обґрунтовувати позицію
- конструктивно керувати емоціями
- оцінювати ризики
- критично та системно мислити
- приймати рішення
- діяти творчо
- виявляти ініціативність
- розв'язувати проблеми

Вони формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах

9 освітніх галузей

мовно-літературна

математична

природнича

технологічна

інформатична

соціальна і здоров'язбе режувальна

Громадянська та історична

мистецька

фізична культура

Для кожної освітньої галузі створено окремий додаток та визначено

- **мету**
- **групи загальних результатів**
- **компетентнісний потенціал:**

  уміння та ставлення – за кожною ключовою компетентністю

  базові знання – для галузі загалом

- **обов'язкові результати навчання:**

  загальні

  конкретні

  орієнтири для оцінювання

- **рекомендована, мінімальна та максимальна кількість навчальних годин – у базовому навчальному плані**

Додаток 7 - 8
до Державного стандарту

МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Компетентнісний потенціал

Додаток 9
до Державного стандарту

ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Компетентнісний потенціал

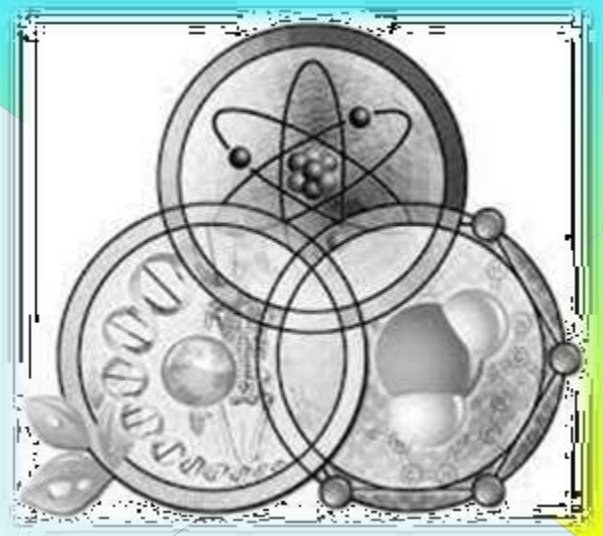

- Із **2024/2025** навчального року стартує новий етап реформи НУШ, який передбачає впровадження циклу базового навчання **у 7-х класах** закладів загальної середньої освіти.

Навчальне навантаження

		Рекомендований показник	Мінімальний показник	Максимальний показник
Математична освітня галузь	**На рік**	**175**	**140**	**210**
	На тиждень	**5**	**4**	**6**
Природнича освітня галузь	**На рік**	**262,5**	**245**	**315**
	На тиждень	**7,5**	**7**	**9**

Математична освітня галузь = *алгебра* + *геометрія*
Природнича освітня галузь = *біологія* + *географія* + *фізика* + *хімія*

Держстандартом передбачено Базові знання

математичної освітньої галузі за такими напрямами:

- • методологія математики ;
- • числа і вирази;
- • рівняння і нерівності ;
- • функції;
- • геометрія і вимірювання геометричних величин ; найпростіші геометричні фігури; трикутники, многокутники; основні геометричні форми; геометричні перетворення (рухи, перетворення подібності); рівність та подібність фігур; вимірювання відрізків та кутів; площ і об’ємів фігур;
- • координати і вектори;
- • дані, статистика та ймовірність

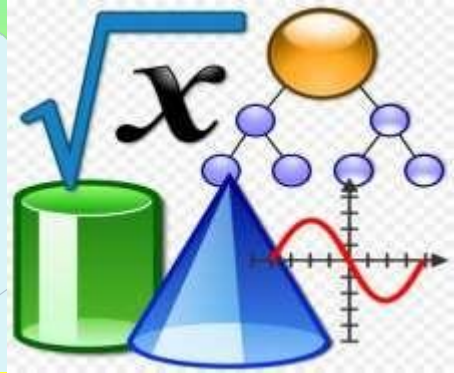

Держстандартом передбачено **Базові знання**

Природничої освітньої галузі за такими напрямами:

- • методологія природничих наук;
- • науковий світогляд і цілісна природничо-наукова картина світу;
- • астрономічний складник;
- • біологічний складник;
- • географічний складник;
- • фізичний складник;
- • хімічний складник.

Вміння та навички

Математична освітня галузь

*дослідження проблемних ситуацій та виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

*моделювання процесів і ситуацій, розробка стратегії, плану дій для розв'язання проблем;

*критична оцінка процесів і результатів розв'язання проблем;

*розвиток математичного мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіння математичною мовою.

Природнича освітня галузь

- пізнання світу природи засобами наукового дослідження;
- опрацювання, систематизація та презентація інформації природничого змісту;
- усвідомлення закономірності природи, ролі природничих наук і техніки в житті людини;
- відповідальне поводження для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- розвиток власного наукового мислення, набуття досвіду розв'язання проблем природничого змісту

Вимоги до обов`язкових результатів

Додаток 8
до Державного стандарту

ВИМОГИ
до обов'язкових результатів навчання учнів
у математичній освітній галузі

Загальні результати	5—6 класи		7—9 класи	
	конкретні результати	орієнтири для оцінювання	конкретні результати	орієнтири для оцінювання
1. Дослідження ситуацій і виокремлення проблем, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів				
Вирізняє серед ситуацій із повсякденного життя ті, що розв'язуються математичними методами [МАО 1.1]	вирізняє серед проблемних ситуацій ті, що розв'язуються математичними методами [6 МАО 1.1.1]	вирізняє проблемні ситуації, які можуть бути розв'язані відомими математичними методами [6 МАО 1.1.1-1] виокремлює в конкретній проблемній ситуації її окремі складові частини, що можуть бути розв'язані математичними методами	вирізняє серед проблемних ситуацій ті, що розв'язуються математичними методами [9 МАО 1.1.1]	вирізняє проблемні ситуації, які можуть бути розв'язані математичними методами [9 МАО 1.1.1-1] виокремлює в конкретній проблемній ситуації її складові частини, що можуть бути розв'язані математичними методами [9 МАО 1.1.1-2]

Вимоги до обов`язкових результатів

Додаток 10
до Державного стандарту

ВИМОГИ
до обов'язкових результатів навчання
учнів у природничій освітній галузі

Загальні результати	5—6 класи		7—9 класи	
	конкретні результати	орієнтири для оцінювання	конкретні результати	орієнтири для оцінювання
1. Пізнання світу природи засобами наукового дослідження				
Виявляє і формулює проблему дослідження [ПРО 1.1]	розпізнає самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб ті із запропонованих проблем, які можна розв'язати дослідницьким способом [6 ПРО 1.1.1]	ставить запитання про будову і властивості об'єктів природи, умови виникнення та перебігу природних явищ, їх ознаки [6 ПРО 1.1.1-1] вибирає самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб окремі	вибирає самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб пізнавальну ситуацію, яку можна розв'язати дослідницьким способом, аргументує свій вибір	виявляє самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб протиріччя в інформації щодо ознак, будови і властивостей об'єктів природи, умов виникнення і перебігу природних явищ [9 ПРО 1.1.1-1] формулює самостійно або з допомогою вчителя чи інших

Компоненти обов’язкових результатів навчання учнів

Розшифруємо на прикладі індекса 9 ПРО 1.2.1-2:

- • перша цифра вказує на порядковий номер року навчання, на завершення якого очікується досягнення результату навчання (9 клас);
- • скорочений буквений запис означає освітню галузь (ПРО – природнича освітня галузь) (МАО- математична освітня галузь).
- Цифри після буквеного запису означають номер:
- • групи споріднених результатів навчання (1);
- • загальних результатів навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі (2);
- • конкретних результатів навчання учнів, що визначають їхній навчальний прогрес за освітніми циклами (1);
- • орієнтир для оцінювання, на основі якого визначається рівень досягнення учнями результатів навчання (2).

- Отже, досягнення обов’язкових результатів навчання учнів за цикл базового предметного навчання базової середньої освіти у природничій освітній галузі очікується по завершенню 9 класу.

Державний стандарт – основа для розробки типових та інших освітніх програм, згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України "Про повну загальну середню освіту"

Державний стандарт → Базовий навчальний план

Типова освітня програма → Типовий навчальний план – варіативний перелік інтегрованих курсів та предметів

Каталог модельних навчальних програм з кожного інтегрованого курсу та предмету

Освітня програма закладу середньої освіти → Робочий навчальний план

Навчальні програми та календарно-тематичний навчальний план

НУШ СТВОРЮЄ КОЖЕН ПЕДАГОГ

у своїх знаннях, у своїй майстерності,

у своєму серці

МЕНТОР

Наставник, який готовий ділитися з дитиною власним досвідом

ментор вводить дитину в коло своїх інтересів, знайомств, досвіду, щиро ним ділитися, щоб дитина отримувала цей досвід через вчителя

КОУЧ

Допомагає досягти поставленої мети

коучинг доречно застосовувати тільки з дітьми старшими 16 років, які вже мають досвід роботи або професійно займаються спортом чи мистецтвом

ТЬЮТОР

Допомагає формувати цілісну особистість, працює з п'ятьма сферами: інтелект, воля, емоції, фізичний та духовний розвиток

тьютор допомагає дитині розвинути в собі здібності, які допоможуть впоратися з будь-якими труднощами та задачами, навіть, коли тьютора не буде поруч

НОВАТОР

Використовує новітні технології та сучасні практики

вчитель має свободу вибору підходів та інструментів під час занять

ФАСИЛІТАТОР

Забезпечує ефективну групову комунікацію

кожен педагог займається фасилітацією, коли допомагає групі дітей порозумітись між собою

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. **Закон України "Про освіту"(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380).** https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
2. **Закон України Про повну загальну середню освіту (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226)** // Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
3. **Нова Українська школа** // Режим доступу: https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola
4. **Державний стандарт повної загальної середньої освіти.Постанова КМУ від 30.09.2020 р. №898 "Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти"**
Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartivpovnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898
5. **Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна галузі: [Навчальнометодичний посібник]./** за заг. ред. І.П. Воротникової – К.: ФОП Ямчинський О.В., 2022. – 188 с.